

POPULARNONAUKOWE STRESZCZENIE PROJEKTU (W JĘZYKU POLSKIM)

Materia organiczna jest jednym z podstawowych wskaźników żyzności i jakości gleby, pozwala glebom utrzymać ich fizyczne, chemiczne i biologiczne właściwości na odpowiednim poziomie. Dzięki temu gleby bogate w materię organiczną są w stanie bez znacznych nakładów środków zaspokoić potrzeby roślin pod kątem składników pokarmowych, poprawiając tym samym efektywność energetyczną jak i ekonomiczną uprawy różnych roślin. Wstępne badania trendów zmian zawartości materii organicznej w Polsce i innych krajach Europy wskazują na spadki jej zawartości, jednak możliwość określenia czynników decydujących o tych procesach oraz dynamiki zmian w czasie jest ograniczona, głównie z powodu niewystarczającej rozdzielczości przestrzennej i czasowej danych glebowych i danych o użytkowaniu terenu/danych agronomicznych.

Okres objęty badaniem to lata 1960- 2016, w czasie których polskie rolnictwo przeszło ogromne zmiany na wszystkich możliwych płaszczyznach- począwszy od zmian w strukturze własności i wielkości gospodarstw w okresie powojennym przez ciągły postęp technologiczny i postępującą specjalizację gospodarstw rolnych, aż po gruntowne przemiany przełomu XXI wieku. Współczesna struktura przestrzenna rolnictwa jest przede wszystkim wypadkową zmian społeczno- gospodarczych, które to w dużo większy sposób niż warunki naturalne kształtowały jej obraz. Największy wpływ na współczesną gospodarkę rolną wywarły reformy okresu gospodarki socjalistycznej oraz akcesja Polski do UE wraz z wejściem w życie zasad Wspólnej Polityki Rolnej.

Celem naukowym projektu jest zbadanie wpływu czynników organizacyjno-ekonomicznych w rolnictwie na zmiany zawartości węgla organicznego w glebach gruntów ornych w okresie 1960-2016. Badaniami objętych zostanie pięć województw: zachodniopomorskie, wielkopolskie, dolnośląskie, podlaskie oraz lubelskie. Punktem wyjściowym dla badań jest baza danych 3000 profili wzorcowych wykonanych na potrzeby mapy glebowo- rolniczej 1:25000 w latach 1960-1984. Projekt będzie realizowany w oparciu o powtórne badania próbek glebowych z tych samych miejsc z zachowaniem wieloletniego odstępu czasowego i identycznej metodyki badań. Źródłem danych o rolnictwie będą informacje pozyskane z Głównego Urzędu Statystycznego, pochodzące ze spisów rolnych oraz spisów powszechnych, dotyczące struktury gospodarstw, pogłowia zwierząt gospodarskich, struktury zasiewów, wysokości plonów oraz nawożenia z okresu 1960-2010.